

LAUSUNTO

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Suomen Akatemiasta annetun lain muuttamisesta (VN/19196/2024)

Tieteentekijät kiittää mahdollisuudesta lausua esitystä Suomen Akatemiasta annetun lain muuttamisesta.

1. Esityksessä ehdotetaan selkeytettäväksi Akatemian hallinnon rakenteita muuttamalla nykyinen tutkimusinfrastruktuurikomitea tutkimusinfrastruktuuritoimikunnaksi, jonka tehtävät ja nimittämiskäytännöt vastaisivat Akatemian muiden toimikuntien tehtäviä ja nimittämiskäytäntöjä.

Tieteentekijät suhtautuu myönteisesti Suomen Akatemian rakenteiden, tehtävien ja nimittämiskäytäntöjen yhtenäistämiseen. Pidämme tärkeänä, että myös jatkossa tutkimusinfrastruktuuritoimikunnassa on edustettuna kunkin organisaation paras asiantuntemus ja strateginen kokonaisnäkemys tutkimusinfrastruktuureista, riippumatta henkilöiden asemasta organisaatiossa.

2. Akatemian hallituksen strategisen työskentelyn vahvistamiseksi toimikuntien, tutkimusinfrastruktuurikomitean ja strategisen tutkimuksen neuvoston puheenjohtajien läsnäolo- ja puheoikeus hallituksessa poistettaisiin.

Tieteentekijät ei kannata esitystä. Mikäli toimikuntien, tutkimusinfrastruktuurikomitean ja strategisen tutkimuksen neuvoston puheenjohtajien läsnäolo- ja puheoikeus hallituksessa poistetaan, on varmistettava, että Suomen Akatemia hallituksella on käytössään korkeatasoista ja monipuolista tieteellistä asiantuntemusta, jotta se voi toteuttaa sille laissa määrättyjä tehtäviä.

3. Vuonna 2010 voimaan tulleeseen yliopistouudistukseen kytkeytyneet ja Suomen Akatemian tutkimusvirka järjestelmän jatkuvuutta turvanneet säännökset akatemiaprofessorien ja akatemiaturkijoiden palkkauksesta kumottaisiin.

Tieteentekijät suhtautuu ehdotukseen varauksella. On huolehdittava, että rahoituksen vastaanottava tutkimuksen suorituspaikka sitoutuu noudattamaan rahoitusehtoja, jotka koskevat mm. tutkijan työajan käyttöä muihin kuin tutkimustehtäviin, palkkausta ja muita tutkijan toimintaedellytyksiä. Pidämme tärkeänä, että näiden rahoitusinstrumenttien jatkuvuus turvataan.

4. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan Akatemian tulisi tehtäviään hoitaessaan ottaa huomioon Suomen kansallinen turvallisuus ja kansainväliset velvoitteet sekä ulko- ja turvallisuuspoliittiset linjaukset. Lakiin ehdotetaan lisäksi eräitä muita teknisluonteisia täsmennyksiä.

Tieteentekijät kannattaa säännöksen lisäämistä. Pidämme tärkeänä, että Suomen Akatemian toiminnassa huomioidaan nykyinen maailmanpoliittinen tilanne.

Helsinki 30.10.2024

Lisätietoja:

Puheenjohtaja Tero Karjalainen

Toiminnanjohtaja Nina Hahtela

Molempien sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi(a)tieteentekijat.fi